

SEANCES DU VENDREDI 20 DECEMBRE 1985
VERGADERINGEN VAN VRIJDAG 20 DECEMBER 1985ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DU MATIN
OCHTENDVERGADERING

SOMMAIRE :

CONGES :

Page 210.

MESSAGES :

Chambre des représentants, p. 210.

PROPOSITIONS DE LOI (Prise en considération) :

Page 211.

MM. Egemeers et Seeuws. — Proposition de loi complétant l'article 507, deuxième alinéa, du Code pénal.**MM. Egemeers et Holsbeke.** — Proposition de loi modifiant la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité.**M. Egemeers et consorts.** — Proposition de loi créant un Fonds de crédit au logement.**M. De Smeyter et consorts.** — Proposition de loi rendant applicable au personnel de la Caisse nationale de crédit professionnel le régime de pension instauré par la loi du 28 avril 1958 relative à la pension des membres du personnel de certains organismes d'intérêt public et de leurs ayants droit.**M. Egemeers et consorts.** — Proposition de loi modifiant la loi du 19 juillet 1976 instituant un congé pour l'exercice d'un mandat politique.**M. De Bremeaeker et consorts.** — Proposition de loi normalisant les prestations du personnel militaire.**M. Wyninckx et consorts.** — Proposition de loi interdisant les armes stratégiques sur le territoire belge.Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1985-1986
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1985-1986

INHOUDSOPGAVE :

VERLOF :

Bladzijde 210.

BOODSCHAPPEN :

Kamer van volksvertegenwoordigers, blz. 210.

VOORSTELLEN VAN WET (Inoverwegingneming) :

Bladzijde 211.

De heren Egemeers en Seeuws. — Voorstel van wet tot aanvulling van artikel 507, tweede lid, van het Strafwetboek.**De heren Egemeers en Holsbeke.** — Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering.**De heer Egemeers c.s.** — Voorstel van wet tot oprichting van een Fonds voor huisvestingskrediet.**De heer De Smeyter c.s.** — Voorstel van wet waarbij de pensioenregeling, ingesteld bij de wet van 28 april 1958, betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun rechthebbenden, op het personeel van de Nationale Kas voor beroepskrediet toepasselijk wordt verklaard.**De heer Egemeers c.s.** — Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 19 juli 1976 tot instelling van een verlof voor de uitoefening van een politiek mandaat.**De heer De Bremeaeker c.s.** — Voorstel van wet houdende normalisering van de prestaties van het militair personeel.**De heer Wyninckx c.s.** — Voorstel van wet tot het verbieden van strategische wapens op Belgisch grondgebied.

M. De Bremaeker et consorts. — Proposition de loi relative à l'éligibilité des militaires en service actif.

M. Wyninckx et consorts. — Proposition de loi interdisant la mise au point, la production, la possession, le stockage, le transfert, le transit et l'emploi, par les troupes nationales ou alliées, des armes chimiques et binaires sur le territoire belge.

MM. Van Ooteghem et Van In. — Proposition de loi complétant l'arrêté royal du 20 décembre 1963 relatif à l'emploi et au chômage.

MM. Van Ooteghem et Van In :

1. Proposition de loi modifiant la loi du 24 juin 1955 relative aux archives;
2. Proposition de loi portant un plan d'urgence en vue de combattre le chômage des jeunes.

MM. Lagasse et Lepaffe :

1. Proposition de loi complétant la loi du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires en vue d'adapter les institutions paritaires aux régions créées par l'article 107^{quater} de la Constitution;
2. Proposition de loi organisant la responsabilité des ministres et des secrétaires d'Etat;
3. Proposition de loi créant des tribunaux administratifs régionaux.

M. Trussart et consorts. — Proposition de loi modifiant les lois portant le statut des objecteurs de conscience, coordonnées le 20 février 1980.

M. Trussart et consorts. — Proposition de loi interdisant strictement l'emploi, la production, le transit et le stockage des armes chimiques et biologiques, de même que toutes les formes de recherche scientifique visant ou pouvant contribuer à la mise au point de telles armes.

M. Vaes et consorts. — Proposition de loi abolissant la peine de mort.

M. Gryp et consorts. — Proposition de loi modifiant la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité.

M. Vaes et consorts :

1. Proposition de loi complétant l'article 18 du Code judiciaire;
2. Proposition de loi modifiant l'article 3 de la loi du 27 juin 1921 accordant la personnalité civile aux associations sans but lucratif et aux établissements d'utilité publique;
3. Proposition de loi supprimant le contrôle journalier obligatoire des chômeurs;
4. Proposition de loi abrogeant la loi du 9 avril 1930, modifiée par la loi du 1er juillet 1964 de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude;
5. Proposition de loi modifiant la loi du 20 avril 1874 relative à la détention préventive;
6. Proposition de loi abrogeant la loi du 27 novembre 1891 pour la répression du vagabondage et de la mendicité.

M. Egelmeers et consorts :

1. Proposition de loi modifiant la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail;
2. Proposition de loi modifiant la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail.

M. Bataille. — Proposition de loi instaurant une taxe sur les huiles végétales.

M. De Seranno et consorts :

1. Proposition de loi complétant la loi du 27 juin 1969 relative à l'octroi d'allocations aux handicapés;
2. Proposition de loi réglementant les activités des agents immobiliers.

De heer De Bremaeker c.s. — Voorstel van wet betreffende de verkiesbaarheid van militairen in actieve dienst.

De heer Wyninckx c.s. — Voorstel van wet tot het verbieden van de ontwikkeling, de produktie, het bezit, het opslaan, de overdracht, de doortocht en het aanwenden door eigen troepen of bondgenoten van chemische en binaire wapens op het Belgisch grondgebied.

De heren Van Ooteghem en Van In. — Voorstel van wet tot aanvulling van het koninklijk besluit van 20 december 1963 betreffende arbeidsvoorziening en werkloosheid.

De heren Van Ooteghem en Van In :

1. Voorstel van wet tot wijziging van de archiefwet van 24 juni 1955;
2. Voorstel van wet houdende een noodplan ter bestrijding van de jongerenwerkloosheid.

De heren Lagasse en Lepaffe :

1. Voorstel van wet tot aanvulling van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, ten einde de paritaire organen aan te passen aan de gewesten ingesteld bij artikel 107^{quater} van de Grondwet;
2. Voorstel van wet tot regeling van de verantwoordelijkheid van de ministers en de staatssecretarissen;
3. Voorstel van wet tot instelling van gewestelijke administratieve rechtbanken.

De heer Trussart c.s. — Voorstel van wet tot wijziging van de wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, gecoördineerd op 20 februari 1980.

De heer Trussart c.s. — Voorstel van wet houdende het strikt verbod op het gebruik, de produktie, de doorvoer en de opslag van chemische en biologische wapens alsook op alle vormen van wetenschappelijk onderzoek die ertoe kunnen bijdragen chemische of biologische wapens te ontwikkelen.

De heer Vaes c.s. — Voorstel van wet houdende het afschaffen van de doodstraf.

De heer Gryp c.s. — Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering.

De heer Vaes c.s. :

1. Voorstel van wet tot aanvulling van artikel 18 van het Gerechtelijk Wetboek;
2. Voorstel van wet tot wijziging van artikel 3 van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend;
3. Voorstel van wet tot afschaffing van de verplichte dagelijkse werklozencontrole;
4. Voorstel van wet tot afschaffing van de wet van 9 april 1930, gewijzigd door de wet van 1 juli 1964 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen en gewoontemisdadigers;
5. Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 20 april 1874 betreffende de voorlopige hechtenis;
6. Voorstel van wet tot opheffing van de wet van 27 november 1891 ter beteugeling van de landloperij en de bedelarij.

De heer Egelmeers c.s. :

1. Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten;
2. Voorstel van wet tot wijziging van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971.

De heer Bataille. — Voorstel van wet tot invoering van een belasting op plantaardige oliën.

De heer De Seranno c.s. :

1. Voorstel van wet tot aanvulling van de wet van 27 juni 1969 betreffende het toekennen van tegemoetkomingen aan de minder-validen;
2. Ontwerp van wet tot regeling van de makelaardij in onroerende goederen.

M. Vervaeet et consorts :

1. Proposition de loi réorganisant les arrondissements électoraux de la province de Brabant;
2. Proposition de loi déterminant la composition et le chef-lieu des cantons des arrondissements électoraux de Bruxelles-Hal-Vilvorde et de Bruxelles-Nivelles;
3. Proposition de loi réorganisant le territoire belge en provinces et en un territoire de Bruxelles-Capitale.

M. Valkeniers et consorts. — Proposition de loi abrogeant l'article 7 de la loi du 2 août 1963 sur l'emploi des langues en matière administrative.

MM. Lagasse et Lallemand. — Proposition de loi modifiant l'article 1690 du Code civil relatif aux conditions d'opposabilité aux tiers de la cession de créance, ainsi que les articles 1295 et 2075 du même Code.

M. Lagasse et consorts. — Proposition de loi modifiant l'article 26 de la loi du 17 avril 1878, contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale.

MM. Lagasse et Lallemand. — Proposition de loi modifiant les articles 14 et 16 de la loi du 25 octobre 1919, modifiée par la loi du 31 mars 1958, relatifs à l'endossement de la facture.

M. Bataille. — Proposition de loi relative au permis de conduire et à la licence d'apprentissage.

PROPOSITIONS (Prise en considération) :

Page 211.

M. Desmarests. — Proposition de création d'une commission d'enquête parlementaire sur les attentats et crimes de grand banditisme, chargée d'examiner ces problèmes et de proposer des mesures concrètes au gouvernement dans sa lutte anti-terroriste.

M. Lallemand et consorts. — Proposition tendant à instituer une commission d'enquête chargée d'étudier les problèmes de prévention et de lutte contre le terrorisme et le grand banditisme.

RAPPEL AU REGLEMENT :

Orateurs : M. Wyninckx, M. le Président, p. 211.

PROJETS DE LOI (Discussion) :

Projet de loi portant approbation des actes internationaux suivants :

1. Troisième Convention ACP-CEE de Lomé avec Protocoles, Acte final et Déclarations annexées ainsi qu'un échange de lettres, signés à Lomé le 8 décembre 1984;
2. a) Accord interne de 1985 relatif au financement et à la gestion des aides de la Communauté;
- b) Accord interne relatif aux mesures à prendre et aux procédures à suivre pour l'application de la troisième Convention ACP-CEE de Lomé,

signés à Bruxelles le 19 février 1985.

Discussion générale. — *Orateurs :* MM. Deneir, rapporteur, Langendries, Mme Aelvoet, p. 212.

Discussion et vote de l'article unique, p. 214.

Projet de loi portant approbation de la décision du 7 mai 1985 du Conseil des ministres des Communautés européennes relative au système des ressources propres des Communautés.

Projet de loi portant approbation de l'Accord intergouvernemental conclu par les représentants des gouvernements des Etats membres réunis au sein du Conseil lors de la session du Conseil des ministres des Communautés européennes des 23 et 24 avril 1985 relatif à la couverture du budget général des Communautés européennes de l'exercice 1985.

Discussion générale. — *Orateur :* M. J. H. Bosmans, rapporteur, p. 214.

De heer Vervaeet c.s. :

1. Ontwerp van wet tot herindeling van de kiesarrondissementen in de provincie Brabant;
2. Ontwerp van wet houdende de samenstelling en de bepaling van de hoofdplaats van de kantons van de kiesarrondissementen Brussel-Halle-Vilvoorde en Brussel-Nijvel;
3. Ontwerp van wet tot herindeling van het Belgisch grondgebied in provincies en een hoofdstedelijk gebied Brussel.

De heer Valkeniers c.s. — Voorstel van wet tot opheffing van artikel 7 van de wet van 2 augustus 1963 op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

De heren Lagasse en Lallemand. — Voorstel van wet tot wijziging van artikel 1690 van het Burgerlijk Wetboek betreffende de voorwaarden waaronder een overdracht van schuldvordering aan derden kan worden tegengeworpen, en tot wijziging van de artikelen 1295 en 2075 van hetzelfde Wetboek.

De heer Lagasse c.s. — Voorstel van wet tot wijziging van artikel 26 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering.

De heren Lagasse en Lallemand. — Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 14 en 16 van de wet van 25 oktober 1919, gewijzigd door de wet van 31 maart 1958, betreffende het endossement van de faktuur.

De heer Bataille. — Voorstel van wet betreffende het rijbewijs en de leervergunning.

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming) :

Bladzijde 211.

De heer Desmarests. — Voorstel tot instelling van een parlementaire onderzoekscommissie betreffende de aanslagen en de zware criminaliteit, belast met het onderzoek van die vraagstukken en met het voorstellen van concrete maatregelen aan de regering in haar strijd tegen het terrorisme.

De heer Lallemand c.s. — Voorstel tot instelling van een commissie belast met het onderzoek van de problemen inzake het voorkomen van en de strijd tegen het terrorisme en de zware misdadigheid.

BEROEP OP HET REGLEMENT :

Spreekers : de heer Wyninckx, de Voorzitter, blz. 211.

ONTWERPEN VAN WET (Bespreking) :

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van volgende internationale akten :

1. Derde ACS-EEG-Overeenkomst van Lomé, met Protocollen, Slotakte en Bijgevoegde Verklaringen alsmede een briefwisseling, ondertekend te Lomé op 8 december 1984;
2. a) Intern Akkoord van 1985 betreffende de financiering en het beheer van de steun van de Gemeenschap;
- b) Intern Akkoord inzake maatregelen en procedures nodig ter toepassing van de derde ACS-EEG-Overeenkomst van Lomé,

ondertekend te Brussel op 19 februari 1985.

Algemene bespreking. — *Spreekers :* de heren Deneir, rapporteur, Langendries, mevrouw Aelvoet, blz. 212.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 214.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Besluit van 7 mei 1985 van de Raad van ministers van de Europese Gemeenschappen betreffende het stelsel van eigen middelen van de Gemeenschappen.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Intergouvernementeel Akkoord gesloten door de vertegenwoordigers van de regeringen van de lid-staten in het kader van de Raad bijeen, tijdens de zitting van de Ministerraad van de Europese Gemeenschappen op 23 en 24 april 1985, betreffende de financiering van het tekort op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen voor het begrotingsjaar 1985.

Algemene bespreking. — *Spreeker :* de heer J. H. Bosmans, rapporteur, blz. 214.

Projet de loi portant approbation de la décision du 7 mai 1985 du Conseil des ministres des Communautés européennes relative au système des ressources propres des Communautés.

Discussion et vote de l'article unique, p. 215.

Projet de loi portant approbation de l'Accord intergouvernemental conclu par les représentants des gouvernements des Etats membres réunis au sein du Conseil lors de la session du Conseil des ministres des Communautés européennes des 23 et 24 avril 1985 relatif à la couverture du budget général des Communautés européennes de l'exercice 1985.

Discussion et vote des articles, p. 215.

Projet de loi de finances de l'année budgétaire 1986 et portant prorogation de certaines mesures temporaires.

Discussion générale. — *Orateurs* : MM. C. De Clercq, rapporteur, de Wasseige, p. 216.

ORDRE DES TRAVAUX :

Page 215.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Besluit van 7 mei 1985 van de Raad van ministers van de Europese Gemeenschappen betreffende het stelsel van eigen middelen van de Gemeenschappen.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 215.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Intergouvernementeel Akkoord gesloten door de vertegenwoordigers van de regeringen van de lid-staten in het kader van de Raad bijeen, tijdens de zitting van de Ministerraad van de Europese Gemeenschappen op 23 en 24 april 1985, betreffende de financiering van het tekort op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen voor het begrotingsjaar 1985.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 215.

Ontwerp van financiewet voor het begrotingsjaar 1986 en houdende verlenging van sommige tijdelijke maatregelen.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren C. De Clercq, rapporteur, de Wasseige, blz. 216.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN :

Bladzijde 215.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

Mme Panneels-Van Baelen et M. Nicolas, secrétaires, prennent place au bureau.

Mevrouw Panneels-Van Baelen en de heer Nicolas, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 35 m.

De vergadering wordt geopend te 10 u. 35 m.

CONGES — VERLOF

Demande d'excuser son absence à la présente séance : M. Lepaffe, empêché.

Is afwezig met kennisgeving : de heer Lepaffe, belet.

Demande congé : M. Collignon, pour raison de santé.

Vraagt verlof : de heer Collignon, wegens gezondheidsredenen.

MESSAGES — BOODSCHAPPEN

M. le Président. — Par messages du 19 décembre 1985, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour :

1° Le projet de loi de finances de l'année budgétaire 1986 et portant prorogation de certaines mesures temporaires;

Bij boodschappen van 19 december 1985 zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen :

1° Het ontwerp van financiewet voor het begrotingsjaar 1986 en houdende verlenging van sommige tijdelijke maatregelen;

— Renvoi à la commission des Finances.

Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

2° Le projet de loi fixant pour l'année 1986 le contingent de l'armée;

2° Het ontwerp van wet tot vaststelling van de legersterkte voor het jaar 1986;

— Renvoi à la commission de la Défense.

Verwezen naar de commissie voor de Defensie.

3° Le projet de loi portant approbation de la Décision du 7 mai 1985 du Conseil des ministres des Communautés européennes relative au système des ressources propres des Communautés;

3° Het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Besluit van 7 mei 1985 van de Raad van ministers van de Europese Gemeenschappen betreffende het stelsel van eigen middelen van de Gemeenschappen;

4° Le projet de loi portant approbation de l'Accord intergouvernemental conclu par les représentants des gouvernements des Etats membres réunis au sein du Conseil lors de la session du Conseil des ministres des Communautés européennes des 23 et 24 avril 1985, relatif à la couverture du budget général des Communautés européennes de l'exercice 1985.

4° Het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Intergouvernementeel Akkoord gesloten door de vertegenwoordigers van de regeringen van de lid-staten in het kader van de Raad bijeen, tijdens de zitting van de Ministerraad van de Europese Gemeenschappen op 23 en 24 april 1985, betreffende de financiering van het tekort op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen voor het begrotingsjaar 1985.

— Renvoi à la commission des Relations extérieures.

Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

M. le Président. — Par message du même jour, la Chambre fait également connaître qu'elle a adopté, tel qu'il lui a été transmis par le Sénat, le projet de loi portant approbation de l'Accord international de 1983 sur les bois tropicaux et des Annexes, faits à Genève le 18 novembre 1983.

Bij boodschap van dezelfde dag deelt de Kamer tevens mede dat zij heeft aangenomen, zoals het haar door de Senaat werd overgezonden, het ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Internationale Overeenkomst inzake tropisch hout 1983 en van de Bijlagen, opgemaakt te Genève op 18 november 1983.

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

PROPOSITIONS — VOORSTELLEN

Prise en considération — Inoverwegingneming

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions.

Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van voorstellen.

Vous avez reçu la liste des différentes propositions à prendre en considération, avec indication des commissions auxquelles le bureau envisage de les envoyer.

U hebt de lijst van de verschillende in overweging te nemen voorstellen ontvangen, met opgave van de commissies waarnaar het bureau voornemens is ze te verwijzen.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler, de me les faire connaître avant la fin de la séance de cet après-midi.

Ik verzoek de leden die opmerkingen mochten hebben, mij die vóór het einde van de namiddagvergadering te doen kennen.

Sauf suggestion divergente, je considérerai les propositions comme prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées par le bureau.

Terzij er afwijkende suggesties zijn, zal ik beschouwen dat die voorstellen in overweging genomen zijn en verwezen naar de commissies die door het bureau zijn aangeduid.

BEROEP OP HET REGLEMENT — RAPPEL AU REGLEMENT

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Wyninckx voor een beroep op het reglement.

De heer Wyninckx. — Mijnheer de Voorzitter, onze agenda van vandaag vermeldt het ontwerp van financiewet voor het begrotingsjaar 1986. Naar aanleiding hiervan wil ik een beroep doen op artikel 52bis, 1°, van het reglement, waardoor de voorzitter het beredeneerd advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State kan vragen over de tekst van alle ontwerpen of voorstellen van wet of amendementen bij deze ontwerpen of voorstellen van wet, afhankelijk bij de Senaat.

Mijnheer de Voorzitter, ik verzoek u onmiddellijk en dringend het advies van de Raad van State te vragen over artikel 34 van de financiewet dat verband houdt met de solidariteitsbijdrage. Deze solidariteitsbijdrage wordt sinds 1981 geheven. Collega's zullen mij doen opmerken dat de Raad van State bij herhaling over deze materie een advies heeft gegeven. Intussen is er wel een ander veranderd zoals collega De Kerpel in zijn uitstekend betoog in de commissie opmerkte. Hij zei dat de regering met de invoering van dit artikel 34 het syndicaal statuut van het overheidspersoneel en de uitvoeringsbesluiten met voeten treedt. De regering had immers over artikel 34 de syndicaten moeten raadplegen. Dat is het standpunt van alle vakbonden van het overheidspersoneel. Graag zouden wij van de Raad van State vernemen of hij meent dat de regering over artikel 34, ingevoerd op grond van het koninklijk besluit van 29 augustus 1985, het advies van de syndicale organisaties had moeten inwinnen.

Mijnheer de Voorzitter, wij vragen u dit met de nodige eerbied omdat u, samen met de fractievoorzitters van de meerderheid, zeer veel voorbehoud hebt gemaakt ten aanzien van de volmachten — anderen noemen dit bijzondere machten — die de regering zich wil toekennen. Door artikel 34 niet aan het syndicaal overleg te onderwerpen heeft de regering zich volgens ons al volmachten toegeëigend waarover ze nog niet beschikt. Het zou goed zijn, mocht deze vergadering, uit eerbied voor zichzelf, hierover vandaag onmiddellijk aan de Raad van State advies vragen. Gelieve dit niet als een verdragingsmaneuver te beschouwen, want onze werkzaamheden dienen intussen niet te worden geschorst. De Raad van State moet zich over dit ene artikel onmiddellijk kunnen uitspreken zodat wij in de loop van vandaag of eventueel morgen over deze wet in geweten een uitspraak kunnen doen. (Applaus op de socialistische banken.)

De Voorzitter. — Mijnheer Wyninckx, u doet dus een beroep op artikel 52bis, 1°. U steunt dit verzoek om advies van de Raad van State niet met handtekeningen.

De heer Wyninckx. — Nog niet, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — Eigenlijk zet u mij dus voor mijn verantwoordelijkheid.

De heer Wyninckx. — Dat is een blijk van vertrouwen, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — Dank u wel, mijnheer Wyninckx.

Ik zie niet duidelijk in waarop uw vraag betrekking heeft. De Raad van State heeft al advies verstrekt over het geheel van het ontwerp van financiewet. Daar hebt u trouwens zelf ook op gewezen.

U geeft bijkomende argumentatie, maar ik vraag mij af of de Raad van State daarover advies zal uitbrengen.

Om in te gaan op uw verzoek, stel ik voor dat de Senaat zich uitsprekt over deze vraag om advies van de Raad van State.

De heer Wyninckx. — Mijnheer de Voorzitter, dan vragen wij de naamstemming.

De Voorzitter. — Wordt deze vraag gesteund? (Meer dan negen leden staan op.)

Aangezien de naamstemming reglementair is gevraagd, zal ertoe worden overgegaan.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif sur la demande d'avis du Conseil d'Etat.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het verzoek om advies van de Raad van State.

137 membres sont présents.

137 leden zijn aanwezig.

86 votent non.

86 stemmen neen.

45 votent oui.

45 stemmen ja.

6 s'abstiennent.

6 onthouden zich.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Aerts, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Bascour, Bataille, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Cardoen, Cerehe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, de Clippele, De Cooman, De Kerpel, Mme De meulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmaret, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Falise, Flaghothier, G. Geens, Gijs, J. Gillet, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Nicolas, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Swaelen, Trussart, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuize, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Rompaey, Verdonck, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels et Wintgens.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Boel, Borremans, Bourgeois, Content, De Baere, De Braemaeker, Delcroix, Mme De Pauw-Deveun, MM. De Smeyster, de Wasseige, Elgelmeers, Eicher, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Mme Liets-Croes, MM. Matthys, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Tamiaux, Mme Thiry, M. Toussaint, Mme Truffaut, MM. Vandenhove, Van Der Niepen, Vanlerberghe, Verschueren et Wyninckx.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. A. Geens, Gryp, Meyntjens, Van Grembergen, Vervaeke et Leemans.

De Voorzitter. — Artikel 52bis, paragraaf 2, van het reglement bepaalt dat de voorzitter het advies van de Raad van State vraagt wanneer ten minste één derde van de leden van de Senaat of de meerderheid van de leden van een taalgroep erom verzoekt.

De uitslag van de stemming is een indicatie. Normaal zouden ten minste 62 leden zulke vraag moeten steunen; slechts 45 deden dit. Ik zal dus het advies van de Raad van State niet vragen.

Compte tenu du résultat du vote, je ne demanderai pas l'avis du Conseil d'Etat.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN VOLGENDE INTERNATIONALE AKTEN :

1. DERDE ACS-EEG-OVEREENKOMST VAN LOMÉ, MET PROTOCOLLEN, SLOTAKTE EN BIJGEVOEGDE VERKLARINGEN ALSMEDE EEN BRIEFWISSELING, ONDERTEKEND TE LOMÉ OP DECEMBER 1984;
2. A) INTERN AKKOORD VAN 1985 BETREFFENDE DE FINANCIERING EN HET BEHEER VAN DE STEUN VAN DE GEMEENSCHAP;
- B) INTERN AKKOORD INZAKE MAATREGELEN EN PROCEDURES NODIG TER TOEPASSING VAN DE DERDE ACS-EEG-OVEREENKOMST VAN LOMÉ,

ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 19 FEBRUARI 1985

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DES ACTES INTERNATIONAUX SUIVANTS :

1. TROISIEME CONVENTION ACP-CEE DE LOMÉ AVEC PROTOCOLES, ACTE FINAL ET DECLARATIONS ANNEXES AINSI QU'UN ECHANGE DE LETTRES, SIGNES A LOMÉ LE 8 DECEMBRE 1984;
2. A) ACCORD INTERNE DE 1985 RELATIF AU FINANCEMENT ET A LA GESTION DES AIDES DE LA COMMUNAUTE;
- B) ACCORD INTERNE RELATIF AUX MESURES A PRENDRE ET AUX PROCEDURES A SUIVRE POUR L'APPLICATION DE LA TROISIEME CONVENTION ACP-CEE DE LOMÉ,

SIGNES A BRUXELLES LE 19 FEVRIER 1985

Discussion et vote de l'article unique

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet houdende goedkeuring van Internationale Akten.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation d'Actes internationaux.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur voor een mondeling verslag.

De heer Deneir, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen heeft het ontwerp van wet houdende goedkeuring van wat kortweg wordt genoemd de Conventie van Lomé besproken en goedgekeurd tijdens de vergadering van 19 december 1985.

Bij wijze van inleiding tot de bespreking hield de minister van Buitenlandse Betrekkingen een uiteenzetting die als volgt kan worden samengevat.

Ten eerste, de EG heeft van bij haar oprichting bevoorrechte betrekkingen onderhouden met een aantal ontwikkelingslanden. Dit aantal komt in de derde overeenkomst van Lomé op 66.

Ten tweede, over de nieuwe Conventie werd onderhandeld van oktober 1983 tot eind 1984.

Ten derde, de derde overeenkomst bevestigt de verworvenheden van bovengenoemde overeenkomsten. Wel werden verschillende verbeteringen aangebracht aan de Overeenkomst van 1979 waarvan de doeltreffendheid werd verhoogd.

Ten vierde, de minister wees vervolgens op het belang van het inleidend gedeelte van de overeenkomst en op enkele belangrijke verbeteringen, aangebracht in de sector van samenwerking. Inzake de landbouw wordt, onder meer, nadruk gelegd op de bestrijding van droogte en woestijnvorming. In de visserijsector wordt voortaan groter belang gehecht aan samenwerking. Er is verbetering en vereenvoudiging van de redactie in de hoofdstukken over industriële ontwikkeling, mijnbouw en energiepotentieel, vervoer en communicatie, handel en diensten en regionale samenwerking. Als belangrijke nieuwigheden van de Conventie, zo onderstreept de minister, moet worden verwezen naar de culturele en sociale samenwerking.

Ten vijfde, wat de instrumenten van de samenwerking betreft, wijst de minister op de versoepeling die optreedt in de handelsbetrekkingen.

De werking van Stabex en Sysmin wordt verbeterd. Er komt betere controle op het gebruik van de Stabexfondsen en duidelijke omschrijving van het doel van Sysmin.

Ten zesde, wordt de financiële bijdrage van de Gemeenschap verhoogd van 5,5 miljard Ecu tot 8,5 miljard Ecu.

Er zal voortaan overleg zijn tussen de betrokkenen in de studie van de gemeenschapsprogramma's. Interventies zullen niet alleen betrekking hebben op nieuwe projecten maar ook op onderhoud of rehabilitatie. De interventiemiddelen van spoedhulp worden uitgebreid en doeltreffender gemaakt.

Ten zevende, is er in de Conventie bijzonder belang gehecht aan privé-investeringen die zullen worden aangemoedigd en beschermd.

Op het stuk van de instellingen vervangt een Paritaire Vergadering de Consultatieve Vergadering EEG-ACS.

Niet zonder moeite wordt ook op meer formele wijze gehandeld over de naleving van de mensenrechten en de strijd tegen de apartheid. De dialoog over de politiek als middel om een verhoogde efficiëntie van de hulp werd door de ACS-landen als inbreuk op hun soevereiniteit gezien. Vandaar dat bepalingen over die aangelegenheid werden afgezwakt.

De minister beëindigde zijn inleiding met erop te wijzen dat de Conventie loopt van 1 maart 1985 tot 28 februari 1990.

Hierop volgde een algemene bespreking.

Een lid vraagt met hoeveel producten Stabex is uitgebreid. De minister antwoordt dat er drie nieuwe producten zijn en dat de ACS-landen op ieder ogenblik de toevoeging van nieuwe producten kunnen vragen.

Een lid wijst op het probleem van de voortschrijdende woestijnvorming in Afrika. Het probleem ontstaat door ontbossing, die door veel landen aangewend wordt om een inkomen te verwerven. Kan die vicieuze cirkel worden doorbroken, vraagt het lid.

In zijn antwoord wijst de minister op de verkeerde opvattingen die bestonden en nog steeds bestaan. Roofbouw, onder meer ten opzichte van de bossen, leidt niet tot uitbreiding van de vruchtbare grond, maar tot droogte en tot woestijnvorming. Bestrijding van deze kwalen kan echter slechts op grond van aanvaarde programma's. Er is een bedrag van 200 miljoen Ecu bestemd voor de bestrijding van de woestijnvorming.

Een lid is van mening dat het volume van de ter beschikking gestelde middelen in feite eerder afneemt, tenminste als rekening wordt gehouden met de muntontwaarding en de demografische evolutie.

De minister is het met die stelling niet eens. Hij verwijst naar de middelen ter beschikking gesteld van Stabex die toenamen van 550 miljoen Ecu onder Lomé II naar 925 miljoen Ecu onder Lomé III. De minister wijst ook op de stabiliteit van de Ecu. Tenslotte, zo merkt de minister op, is er in de financiële situatie van Europa, die uiterst moeilijk is, een en ander dat invloed heeft gehad om deze resultaten te bereiken.

Ik kan u ook meedelen dat de commissie dit ontwerp van wet eenparig heeft goedgekeurd. Ik nodig de Senaat uit dit voorbeeld te volgen. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

M. le Président. — La parole est à M. Langendries.

M. Langendries. — Monsieur le Président, chacun, dans cette assemblée, en est conscient : les conventions de Lomé, après celles de Yaoundé, constituent l'acte par lequel l'Europe qui se construit s'ouvre au monde.

Cette caractéristique de la Communauté européenne, soulignée à maintes reprises, doit l'être encore aujourd'hui alors que, chez certains, la durée et la dureté de la crise pourraient inspirer quelques hésitations.

Ici, comme partout ailleurs, on ne combat victorieusement l'adversité que dans la solidarité.

Que le Sénat de Belgique puisse approuver un acte international qui concrétise ce principe est un premier motif de satisfaction.

Il en est d'autres qui se trouvent dans le document lui-même.

Je veux en relever quatre parce qu'il s'agit des principales innovations de la Convention Lomé III par rapport à Lomé II.

Pour la première fois, le respect des droits de l'homme et la lutte contre l'apartheid figurent dans le préambule de la convention comme un des objectifs des parties contractantes. Il s'agit d'un progrès incontestable parce que, d'une part, il a été possible de surmonter les réticences de ceux qui redoutaient une ingérence dans les affaires intérieures de leur Etat et parce que, d'autre part, une telle déclaration

signifie que les différentes conventions qui ont associé, depuis plusieurs décennies, la Communauté européenne et les pays d'Afrique, des Caraïbes et du Pacifique, constituent un patrimoine commun à partir duquel il est désormais possible de progresser sur de nouveaux terrains de coopération.

Pour la première fois aussi, une forme de dialogue s'instaure sur la politique à mettre en œuvre, sur sa cohérence et son efficacité. Manifestement, ici également, l'Europe atteint un seuil de crédibilité qui permet d'effacer certaines séquelles du passé. Dans les textes, il s'agit sans doute de dispositions encore modestes, mais je veux y voir l'émergence d'une conscience nouvelle de ce que les parties contractantes sont, aujourd'hui et à part entière, des partenaires.

Pour la première fois également, les investissements privés sont pris en considération comme élément constitutif du développement. Cette nouveauté revêt une telle importance qu'on peut affirmer, selon moi, que l'article 240 de la troisième convention est un des plus intéressants si on se livre à un exercice comparatif entre Lomé II et Lomé III. Les parties contractantes y reconnaissent l'importance des investissements privés pour la promotion de la coopération au développement et la nécessité de prendre les mesures de nature à promouvoir de tels investissements.

Pour la première fois enfin, le domaine socioculturel entre dans le champ d'application de la convention. Il faut reconnaître qu'avoir exclu jusqu'ici les dimensions culturelles et sociales du développement affligeait nos efforts d'un coefficient réducteur.

Mettre en œuvre des programmes d'action en prenant en compte les ressources humaines et les identités culturelles des peuples, c'est renoncer à un « ethnocentrisme » européen et transformer l'aide au développement en coopération véritable.

Monsieur le Président, pour les efforts qu'elle prolonge et amplifie, pour les innovations qu'elle apporte et que je viens d'évoquer, parce qu'il s'agit là, sans doute, d'une des plus nobles tâches de l'Europe, la troisième convention de Lomé mérite notre approbation. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Aelvoet.

Mevrouw Aelvoet. — Mijnheer de Voorzitter, de overeenkomst van Lomé die voor de eerste keer in 1975 werd gesloten, is zeker een vooruitgang ten opzichte van wat er tot dan toe op het vlak van de relaties tussen Noord en Zuid is tot stand gebracht. Twee grote vernieuwingen moeten hierbij worden naar voren gebracht. Ten eerste, gaat het over collectieve besprekingen waarbij een groep landen van het Zuiden het gesprek aangaat met een groep van landen uit het Noorden. Deze collectieve onderhandelingen waren reeds geruime tijd, vooral door de landen van het Zuiden, opgeëist.

Ten tweede — en dit is een niet minder belangrijke innovatie in dit verband —, ging het hier duidelijk over een overeenkomst, een contract, waar rechten en verplichtingen uit voortvloeiden voor de betrokken partijen. Tot dan toe konden er nooit contractuele eisen worden gesteld door de derde-wereldlanden ten aanzien van de donorlanden. Ingevolge de conventie van Lomé werd dit wel mogelijk, zij het in een bepaald kader, maar dit is ongetwijfeld een vooruitgang.

Toch moet hieraan worden toegevoegd dat globaal gezien uiteindelijk, vermits de financiële middelen in onze handen zijn gebleven, *in casu* de EG-landen, het zwaartepunt bij de besprekingen zeker nog door ons kan worden bepaald. Vandaar dat wij in dit verband moeten spreken over een relatief succes in de zin van doorbraak op de punten die ik zo net heb aangeduid.

Niettegenstaande die positieve aspecten zoals, concreet, de beperkte toegangsmogelijkheden tot de Europese markt, de stabilisering van de exportinkomsten — ook al was er nooit voldoende in de Stabex-kas om alle gerechtvaardigde aanvragen uit te betalen —, toch blijft deze vorm van ontwikkelingssamenwerking in de eerste plaats interessant voor de EG-landen zelf. Voor elke Ecu hulp van Europa komen er tien Ecu's terug in de vorm van goederen en diensten. Een belangrijk deel ook van de programma's gaat naar uitrustingen en infrastructuur die niet zijn aangepast aan de reële behoeften van de ontwikkelingslanden, maar wel aan de afzetbehoeften van Europa. Met deze vaststelling komen wij tot de fundamentele vraag of de conventie een instrument is geworden dat de ontwikkeling in de ACS-landen op een valabele manier heeft kunnen ondersteunen. Globaal gezien mag worden gesteld dat de verhoopte resultaten niet werden bereikt.

Bij het begin van de onderhandelingen over Lomé III was de geloofwaardigheid van de conventie zo erg aangetast, vooral door de verpletterend slechte, alarmerende toestand waarin heel wat ACS-landen zich bevonden, dat het uiteraard moeilijk is te blijven geloven in een

samenwerkingsmodel dat geen hefboom blijkt te zijn om uit de miserie weg te geraken.

Het was dan ook geen toeval dat bij de openingsbesprekingen de heer Edgard Pisani de volgende verklaring heeft afgelegd. Ik citeer ze letterlijk omdat ze duidelijk de vinger op de wonde legt: « Le fait est qu'à défaut de modification majeure, la coopération ACP-CEE deviendra rapidement inutile en raison de son échec à atteindre la racine des maux qu'elle prétend guérir. »

Deze verklaring laat niets aan duidelijkheid te wensen over. Laten wij daarom van wat dichterbij de teksten van Lomé III bekijken om te zien of substantiële veranderingen werden aangebracht ten aanzien van Lomé I en Lomé II.

Globaal gezien werden inderdaad — zoals de vorige spreker ook heeft gezegd — belangrijke wijzigingen aangebracht. Nochtans lopen in het document nog steeds twee verschillende logica's door elkaar. Enerzijds is er de logica volgens welke de ACS-landen alle heil moeten verwachten van de integratie van hun economie in de wereldmarkt en dat zij dan zullen delen in de vruchten van de groei. Een andere logica is deze dat de belangen, de inzichten en de culturele identiteit van de volkeren van de ACS-landen het uitgangspunt moeten zijn van reële ontwikkeling. Daarom wordt in de tekst van Lomé III gewezen op het belang van de landbouw en van het leefmilieu en op het belang van de culturele identiteit dat sterk wordt uitgewerkt. Dat is verheugend. Wij, ecologisten, lezen voor de eerste keer in een officiële tekst dat daarop uitdrukkelijk de aandacht wordt gevestigd. Deze stelling wordt reeds lang verkondigd in bepaalde kringen. Ik denk hier aan de school rond Ignace Sachs die het merkwaardige boek *Les stratégies de l'éco-développement* publiceerde. Die stellingen komen nu ook naar voren in een officieel document maar de zwakheid blijft dat de grens van de afscherming van de economieën van de ontwikkelingslanden, van de ACS-landen *in casu*, onvoldoende scherp wordt getrokken. De ongelijkheid van de machtsverhoudingen is immers van die aard dat een bescherming moet worden ingebouwd. Men moet uitgaan van kleinschalige landbouwprojecten maar voor de noodzakelijke macro-economische uitwisseling moet een beschermend kader worden gecreëerd zodat niet trekken de ontwikkelingslanden aan het kortste eind. Het is geen geheim dat de vrije markt door de sterken aan banden wordt gelegd wanneer zij oordelen dat hun belangen in gevaar komen. Denk maar aan de wrijvingen tussen de Europese Gemeenschap en de Verenigde Staten, aan de remmen die de Verenigde Staten de Japanse economie en export opleggen wanneer ze hun lokale markt te veel dreigen in te palmen. Sterke landen kunnen zich afschermen. Zwakkere landen kunnen dat veel moeilijker. Dit is precies één van de basisproblemen die onder meer bij de IMF-onderhandelingen met betrekking tot heel veel van deze ACS-landen naar voren is gekomen.

Als ecologisten willen wij heel duidelijk zeggen dat wij akkoord gaan met de lijn van de tweede logica die in deze conventie wel aan bod komt en waarover wij ons, zoals ik daarstraks al heb opgemerkt, verheugen. Gelet op het vage kader van het geheel kunnen wij op het ogenblik deze conventie echter niet goedkeuren. Wij zien de positieve evolutie ter zake in, maar er blijven nog te veel onzekerheden.

Tenslotte zou ik nog uw aandacht erop willen vestigen dat gelukkig in deze conventie woordelijk wordt verwezen naar het Handvest van de Uno waarin wordt geëist dat de mensenrechten worden geëerbiedigd zowel in de EG-landen als in de ACS-landen. Dit is trouwens in deze overeenkomst op een vrij evenwichtige manier gebeurd aangezien de vertegenwoordigers van de ACS-landen eisen hebben gesteld in verband met de behandeling van hun landgenoten in onze landen, met name de verzekering van een goede behandeling van de immigranten in onze landen. Dit werd niet eenzijdig door de EG opgelegd aan de ACS-landen. Zij hebben ook ons ter zake eisen gesteld. Eerbiediging van de mensenrechten in de ACS-landen roept ook het probleem op om in het kader van de Europese Gemeenschap een politiek uit te werken die daaraan beantwoordt zonder de soevereiniteit van die landen aan te tasten.

Concreet zou ik daarom even uw aandacht vragen voor een probleem dat ik gisteren ook in de commissie heb te berde gebracht maar waarvan ik in het verslag geen woord heb teruggevonden. Het betreft namelijk het lot van twee Zairese parlementsleden, collega's van u en van mij, die op het ogenblik in de gevangenis in Zaïre zitten om de eenvoudige reden dat zij politiek actief zijn zonder dat zij echter ooit gegrepen hebben naar gewelddadige middelen.

De heren Tsijsekedi Wa Malumba en Kanana Tsjongo wachten op een proces dat, tot nader order, op 23 december zou moeten plaatshebben. Zij hebben nog altijd geen gepaste rechtsbijstand kunnen krijgen, ondanks de pogingen van hun kant. Het probleem is natuurlijk dat in Zaïre zelf geen enkel advocaat de verdediging van deze mensen durft op te nemen, dat in Frankrijk geen personen konden worden

gevonden die het dossier voldoende kenden om ginder deze mensen op hun proces eventueel bij te staan, en dat de Belgische advocaten, die trouwens gesteund zijn door de balie, zowel aan Nederlandstalige als aan Franstalige kant, nog altijd hun visum niet hebben gekregen om naar Zaïre te vertrekken.

Dat brengt grote problemen met zich, vooral als men weet dat Tsjisekedi dagelijks wordt mishandeld; hij wordt dagelijks afgeslagen en zijn gezondheid gaat achteruit. Men vreest zelfs voor zijn leven. Dan rijst de vraag voor ons naar de parlementaire solidariteit als dergelijke zaken gebeuren. Men zou inderdaad kunnen verwijzen naar deze conventie van Lomé. Het is inderdaad een akkoord tussen Staten. Men zou ook kunnen verwijzen naar het feit dat er een akkoord bestaat tussen de balies van Zaïre en België, wat het normaal moet mogelijk maken dat advocaten zonder meer kunnen gaan pleiten in Zaïre en dat Zaïrezen bij ons komen. Dat akkoord dat niet is opgezegd en geregeld wordt toegepast, schijnt nu geen enkele invloed te hebben op het verlenen van een visum voor de Belgische advocaten. Zouden wij niet, over de partijgrenzen heen, hier een gezamenlijke actie van solidariteit moeten ondernemen die de positie van deze twee personen zou kunnen steunen? Het is mij om het even welke vormen die kan aannemen. Ik zoek hier absoluut geen politiek profijt in. Het gaat om één zaak, namelijk dat voor die mensen wordt opgekomen en dat ze de bescherming krijgen waarop ze recht hebben.

Ik nodig alle fracties uit hieraan mee te helpen. (*Applaus op de banken van Agalev en Ecolo en op verschillende andere banken.*)

De Voorzitter. — Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Het enig artikel van het ontwerp van wet luidt :

Enig artikel. De volgende internationale akten zullen volkomen uitwerking hebben :

1. Derde ACS-EEG-Overeenkomst van Lomé, met Protocolen, Slotakte en Bijgevoegde Verklaringen alsmede een Briefwisseling, ondertekend te Lomé op 8 december 1984;

2. a) Intern Akkoord van 1985 betreffende de financiering en het beheer van de steun van de Gemeenschap;

b) Intern Akkoord inzake maatregelen en procedures nodig ter toepassing van de Derde ACS-EEG-Overeenkomst van Lomé, ondertekend te Brussel op 19 februari 1985.

Article unique. Les actes internationaux suivants sortiront leur plein et entier effet :

1. Troisième Convention ACP-CEE de Lomé avec Protocoles, Acte final et Déclarations annexées ainsi qu'un Echange de Lettres, signés à Lomé le 8 décembre 1984;

2. a) Accord interne de 1985 relatif au financement et à la gestion des aides de la Communauté;

b) Accord interne relatif aux mesures à prendre et aux procédures à suivre pour l'application de la Troisième Convention ACP-CEE de Lomé, signés à Bruxelles, le 19 février 1985.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — We stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET BESLUIT VAN 7 MEI 1985 VAN DE RAAD VAN MINISTERS VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN BETREFFENDE HET STELSEL VAN EIGEN MIDDELEN VAN DE GEMEENSCHAPPEN

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET INTERGOVERNEMENTEEL AKKOORD GESLOTEN DOOR DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN VAN DE LID-STATEN IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN, TIJDENS DE ZITTING VAN DE MINISTERRAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN OP 23 EN 24 APRIL 1985, BETREFFENDE DE FINANCIERING VAN HET TEKORT OP DE ALGEMENE BEGROTING VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1985

Algemene beraadslaging

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA DECISION DU 7 MAI 1985 DU CONSEIL DES MINISTRES DES COMMUNAUTES EUROPEENNES RELATIVE AU SYSTEME DES RESSOURCES PROPRES DES COMMUNAUTES

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD INTER-GOUVERNEMENTAL CONCLU PAR LES REPRESENTANTS DES GOUVERNEMENTS DES ETATS MEMBRES REUNIS AU SEIN DU CONSEIL LORS DE LA SESSION DU CONSEIL DES MINISTRES DES COMMUNAUTES EUROPEENNES DES 23 ET 24 AVRIL 1985 RELATIF A LA COUVERTURE DU BUDGET GENERAL DES COMMUNAUTES EUROPEENNES DE L'EXERCICE 1985

Discussion générale

De Voorzitter. — Ik stel voor het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het besluit van 7 mei 1985 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Gemeenschappen en het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Intergouvernementeel Akkoord betreffende de financiering van het tekort op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen voor het begrotingsjaar 1985 samen te behandelen.

Je propose au Sénat de joindre l'examen du projet de loi portant approbation de la décision du 7 mai 1985 relative au système des ressources propres des Communautés et du projet de loi portant approbation de l'Accord intergouvernemental relatif à la couverture du budget général des Communautés européennes de l'exercice 1985. (*Assentiment.*)

Il en sera donc ainsi.

Hiertoe is besloten.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur voor een mondeling verslag.

De heer J. H. Bosmans, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb de eer u het verslag van uw commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen uit te brengen over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het besluit van 7 mei 1985 van de Raad van ministers van de Europese Gemeenschappen betreffende het stelsel van eigen middelen van de Gemeenschappen en tevens over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Intergouvernementeel Akkoord gesloten door de vertegenwoordigers van de regeringen van de lid-staten in het kader van de Raad bijeen, tijdens de zitting van de Ministerraad van de Europese Gemeenschappen op 23 en 24 april 1985, betreffende de financiering van het tekort op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen voor het begrotingsjaar 1985.

In zijn inleidende uiteenzetting herinnert de minister er eerst aan dat de eigen middelen van de Gemeenschap, naast de heffingen op landbouwproducten en de douanerechten bij de invoer van industrie-producten, ook een gedeelte omvatten van de BTW-ontvangsten van de lid-staten, ten bedrage van 1 pct. van de eenvormige BTW-grondslag.

Door het besluit van de Raad van 7 mei 1985 zou dit percentage op 1,4 pct. worden gebracht vanaf 1 januari 1986. Tevens wordt in de mogelijkheid voorzien om een nieuwe verhoging in te voeren van 1,4 pct. tot 1,6 pct. op 1 januari 1988.

Het tweede ontwerp betreft het Intergouvernementeel Akkoord gesloten tijdens de zitting van de Ministerraad van de Europese Gemeenschappen van 23 en 24 april 1985 betreffende de begroting voor 1985, waarvoor een ad hoc-regeling moest worden uitgewerkt.

In verband met de Europese begroting verwijst de minister verder naar het conflict dat tussen het Europees Parlement en de Raad is gerezen naar aanleiding van het vastleggen door het Parlement van een begroting voor 1986 waarvan de uitgaven merkbaar hoger liggen dan het maximumpercentage waarmee het Parlement moest rekening houden. Deze beslissing werd door voorzitter Pflimlin bekendgemaakt en lokte reeds protest uit bij bepaalde lid-staten.

Een lid meent dat de nationale parlementen zich met deze problemen normaal niet zouden moeten inlaten. Volgens hem is het Europees Parlement hier hoofdzakelijk voor bevoegd en zou de Europese begroting een materie moeten zijn waar uitsluitend de bevoegde Europese instanties bij betrokken worden.

Het ontwerp werd door uw commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen bij eenparigheid aangenomen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de artikelsgewijze bespreking van de ontwerpen van wet

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles des projets de loi.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET
BESLUIT VAN 7 MEI 1985 VAN DE RAAD VAN MINISTERS
VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN BETREFFENDE HET
STELSEL VAN EIGEN MIDDELEN VAN DE GEMEENSCHAPPEN

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA DECISION DU
7 MAI 1985 DU CONSEIL DES MINISTRES DES COMMUNAUTES
EUROPEENNES RELATIVE AU SYSTEME DES RESSOURCES
PROPRES DES COMMUNAUTES

Discussion et vote de l'article unique

De Voorzitter. — Wij vatten de beraadslaging aan over het enig artikel van het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Besluit van 7 mei 1985 van de Raad van ministers van de Europese Gemeenschappen betreffende het stelsel van eigen middelen van de Gemeenschappen.

Nous passons à l'examen de l'article unique du projet de loi portant approbation de la décision du 7 mai 1985 du Conseil des ministres des Communautés européennes relative au système des ressources propres des Communautés.

Dit artikel luidt :

Enig artikel. Het Besluit van 7 mei 1985 van de Raad van ministers van de Europese Gemeenschappen betreffende het stelsel van eigen middelen van de Gemeenschappen, zal volkomen uitwerking hebben.

Article unique. La Décision du 7 mai 1985 du Conseil des ministres des Communautés européennes relative au système des ressources propres des Communautés sortira son plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Wij stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET
INTERGOVERNEMENTEEL AKKOORD GESLOTEN DOOR DE
VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN VAN DE
LID-STATEN IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN, TIJDENS
DE ZITTING VAN DE MINISTERRAAD VAN DE EUROPESE
GEMEENSCHAPPEN OP 23 EN 24 APRIL 1985, BETREFFENDE
DE FINANCIERING VAN HET TEKORT OP DE ALGEMENE
BEGROTING VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN VOOR
HET BEGROTINGSJAAR 1985

Beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD IN-
TERGOVERNEMENTAL CONCLU PAR LES REPRESENTANTS
DES GOUVERNEMENTS DES ETATS MEMBRES REUNIS AU
SEIN DU CONSEIL LORS DE LA SESSION DU CONSEIL DES
MINISTRES DES COMMUNAUTES EUROPEENNES DES 23 ET
24 AVRIL 1985 RELATIF A LA COUVERTURE DU BUDGET GE-
NERAL DES COMMUNAUTES EUROPEENNES DE L'EXER-
CICE 1985

Discussion et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de beraadslaging aan over de artikelen van het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Intergouvernementeel Akkoord gesloten door de vertegenwoordigers van de regeringen van de lid-staten in het kader van de Raad bijeen, tijdens de zitting van de Ministerraad van de Europese Gemeenschappen op 23 en 24 april 1985, betreffende de financiering van het tekort op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen voor het begrotingsjaar 1985.

Nous passons à l'examen des articles du projet de loi portant approbation de l'Accord intergouvernemental conclu par les représentants des gouvernements des Etats membres réunis au sein du Conseil lors de la session du Conseil des ministres des Communautés européennes des 23 et 24 avril 1985 relatif à la couverture du budget général des Communautés européennes de l'exercice 1985.

Artikel één luidt :

Artikel 1. Het Intergouvernementeel Akkoord gesloten door de vertegenwoordigers van de regeringen van de lid-staten in het kader van de Raad bijeen, tijdens de zitting van de Ministerraad van de Europese Gemeenschappen op 23 en 24 april 1985, betreffende de financiering van het tekort op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen voor het begrotingsjaar 1985, zal volkomen uitwerking hebben.

Article 1er. L'Accord intergouvernemental conclu par les représentants des gouvernements des Etats membres réunis au sein du Conseil lors de la session du Conseil des ministres des Communautés européennes des 23 et 24 avril 1985, relatif à la couverture du budget général des Communautés européennes de l'exercice 1985, sortira son plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Op de begroting van het ministerie van Landbouw voor het begrotingsjaar 1985, titel II, sectie 31, artikel 83.01, luidend « Voor-schot van België aan de Europese Gemeenschap » wordt, ter uitvoering van hetgeen bepaald is in artikel 1, een krediet uitgetrokken van 2.922,2 miljoen frank.

Art. 2. Il est ouvert aux fins définies à l'article 1er au budget du ministère de l'Agriculture de l'année budgétaire 1985, titre II, section 31, article 83.01, libellé « Avance de la Belgique au budget de la Communauté européenne », un crédit de 2.922,2 millions de francs.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Wij stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — A la demande unanime de la commission de la Santé publique et de l'Environnement, je vous propose d'ajouter à notre ordre du jour le projet de loi modifiant l'article 54bis de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales. (*Assentiment.*)

Mevrouw Smitt werd aangewezen als rapporteur en zal mondeling verslag uitbrengen.

Zoals u waarschijnlijk wel bekend is, zal de commissie voor de Defensie pas te 14 uur 30 een definitief besluit nemen in verband met het ontwerp van wet tot vaststelling van de legersterkte voor het jaar 1986.

Ik stel u dus voor nu het ontwerp van financiewet voor het begrotingsjaar 1986 te bespreken. (*Instemming.*)

Wij hebben de ministers opgeroepen. Intussen zou ik de staatssecretaris voor Europese Zaken en Landbouw willen vragen of hij nog even wil blijven. De betrokken ministers zullen over vijf of tien minuten hier zijn.

De heer De Keersmaecker, staatssecretaris voor Europese Zaken en voor Landbouw, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Betrekkingen. — Wanneer het slechts om een tiental minuten gaat, wil ik wel even blijven, mijnheer de Voorzitter. Ik heb echter te 11 uur 30 een afspraak.

De Voorzitter. — Ik dank u vriendelijk, mijnheer de staatssecretaris.

ONTWERP VAN FINANCIEWET VOOR HET BEGROTINGS-
JAAR 1986 EN HOUDENDE VERLENGING VAN SOMMIGE
MAATREGELEN

Algemene beraadslaging

PROJET DE LOI DE FINANCES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1986
ET PORTANT PROROGATION DE CERTAINES MESURES
TEMPORAIRES*Discussion générale*

De Voorzitter. — Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van financiewet voor het begrotingsjaar 1986 en houdende verlenging van sommige tijdelijke maatregelen.

Nous abordons l'examen du projet de loi de finances de l'année budgétaire 1986 et portant prorogation de certaines mesures temporaires.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur voor een mondeling verslag.

M. de Wasseige. — Le rapport étant oral, monsieur le Président, ne serait-il pas préférable que le ministre fût présent ?

M. le Président. — Je ne vois pas la nécessité de sa présence. Il aura la possibilité de lire le rapport par la suite. Il a d'ailleurs été convenu de l'imprimer ultérieurement.

De heer Constant De Clercq heeft het woord.

De heer C. De Clercq, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, namens de commissie voor de Financiën heb ik de eer verslag uit te brengen over de werkzaamheden van deze commissie met betrekking tot het ontwerp van financiewet voor het begrotingsjaar 1986 en houdende verlenging van sommige tijdelijke maatregelen.

Gegeven dat de Kamer van volksvertegenwoordigers zich nog niet had uitgesproken over het ontwerp van financiewet voor het begrotingsjaar 1986 en houdende verlenging van sommige tijdelijke maatregelen, stelde een lid voor de bespreking te verdagen tot na de stemming in de Kamer. De commissie voor de Financiën besliste met 11 tegen 3 stemmen en 1 onthouding toch de inleiding van de ministers te aanhoren en vervolgens de algemene bespreking aan te vatten. Inzake het verslag ging de commissie voor de Financiën ermee akkoord dat een mondeling verslag in de Senaat zou worden uitgebracht en dat nadien aan alle leden van de Senaat een volledig verslag als parlementair document zou worden overgezonden.

De Vice-Premier en minister van Begroting onderstreepte dat de regering met grote terughoudendheid dit ontwerp met betrekking tot de voorlopige kredieten heeft opgesteld, met name artikel 1. Ten bewijze vermeldt de minister van Begroting dat de drie twaalfde voorlopige kredieten die worden gevraagd, berekend werden op de oorspronkelijke kredieten voor 1985 en niet op de aangepaste kredieten, dat de vastleggingskredieten slechts voor 80 pct. worden vrijgemaakt en dat de uitzonderingen op de regel van de drie twaalfden tot het minimum werden beperkt.

De minister van Begroting vermeldt als redenen van deze uitzonderingen : de contractuele verplichtingen van de Staat, bijvoorbeeld met betrekking tot de rijksschuld; de wettelijke bepalingen, bijvoorbeeld inzake het onderwijs en de sociale voorzorg, en de feitelijke toestanden, onder meer de wijze waarop bepaalde betalingen geschieden, zoals de wedden.

Artikel 2 bepaalt dat deze kredieten enkel kunnen worden besteed binnen het raam van uitgaven en programma's door de wetgever goedgekeurd.

Artikel 3 regelt het probleem van het Landbouwinvesteringsfonds, daar waar de artikelen 4 tot en met 22 de toelating geven tot het aangaan van vastleggingsmachtigingen ten laste van diverse fondsen, en dit eveneens ten belope van drie twaalfde.

Hoofdstuk III bevat de bepalingen die het moeten mogelijk maken de besparingsmaatregelen, die in 1985 van kracht waren, te verlengen tot 1986. Het betreft : artikel 34 inzake de solidariteitsbijdrage der ambtenaren, artikel 35 inzake de betaling door de Rijksdienst voor werknemerspensioenen van 80 pct. van het brugrustpensioen van oudere werklozen, artikel 36 inzake de matiging van de inkomsten der zelfstandigen en artikel 37 inzake de bouwmaatregelen van de wet van 28 december 1983.

De minister van Financiën licht vervolgens hoofdstuk II, financiële bepalingen toe, namelijk de artikelen 24 tot en met 33.

Bij artikel 24 beklemtoont de minister de integrale toepassing van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, genaamd de wet-Grootjans, alsmede de volledige fiscale stop.

Inzake het advies van de Raad van State, afdeling wetgeving, waarin gezegd wordt dat tegen het werken met zogenaamde « begrotingsrui-

ters » meer dan eens bezwaar werd gemaakt, verklaart de minister dat inderdaad de regering dit advies niet heeft gevolgd.

Ook wordt de aandacht van de commissie erop gevestigd dat artikel 33 de totale bedragen van de geristorneerde belastingen en heffingen van het begrotingsjaar 1986, voorlopig vaststelt op de bedragen voorzien in 1985. In dit verband zal verder overleg worden gepleegd met de desbetreffende gewesten en gemeenschappen.

Aansluitend hierbij verklaart de minister van Financiën dat het netto te financieren saldo mag worden geraamd rond de 537 miljard; dat is hoger dan voorzien. De reden hiervan zou te vinden zijn in de minder-inkomsten en niet in de meeruitgaven.

Ook werden nadere statistische gegevens verstrekt die in het schriftelijk verslag zullen worden opgenomen.

Bij de algemene bespreking maakten enkele leden opmerkingen in verband met de zogenaamde contradictie tussen de studie over het belastbaar inkomen 1973-1983 en de studie van de Centrale Raad voor het bedrijfsleven en van Ires. De minister van Financiën zegt dat de studie van het Ires en de Centrale Raad voor het bedrijfsleven de daling meet van het reëel beschikbaar inkomen van een gezin met twee kinderen. Tussen 1981 en het eerste semester van 1985 daalde dit inkomen met 15 pct. Het is onzinnig, aldus de minister, zoals de BRT deed, deze daling te vergelijken met de prijsstijging van 24 pct. die zich in dezelfde periode voordeed, omdat het eerst vermelde cijfer reeds werd gecorrigeerd voor prijsstijgingen. Niemand heeft ooit beweerd dat er in de periode 1981-1985 geen inleveringen zouden zijn geweest. Deze dienden evenwel om de bedrijven opnieuw concurrentieel en rendabel te maken en om de rampzalige situatie van de sociale zekerheid recht te trekken.

De minister heeft dan ook nog een toelichting verschaft in verband met de studie over de evolutie van het belastbaar inkomen. Deze gegevens zullen samen met de bijhorende statistieken in het verslag worden opgenomen.

Een lid wenst te vernemen of het mogelijk is in de loop van het jaar de uitgaven- en ontvangstenbegroting bij te sturen ten einde geen toename van het netto te financieren saldo te hebben. De minister van Financiën antwoordt dat inzake ontvangsten twee aspecten belicht kunnen worden. Ten eerste, de bijsturing kan gebeuren door belastingverhogingen die evenwel niet noodzakelijk leiden tot een verhoging van de belastingontvangsten. Ten tweede, bij de opmaak van de begroting moeten de ramingen van de ontvangsten met grote voorzichtigheid worden opgesteld.

In verband met de uitgaven bevestigt de minister van Begroting, dat de toestand wordt beheerst en geeft hij mededeling van het besluit van de Ministerraad van 11 december 1985 inzake het blokkeren van alle vastleggingen, met mogelijkheid van uitzonderingen tot 18 december 1985.

Verder onderstreept de minister van Begroting de noodzaak om de bijsturing in de loop van het jaar mogelijk te maken alsook om per artikel het uitgaventempo te kunnen opleggen en volgen. Ook is het noodzakelijk snel op de hoogte te zijn van het tempo van de inkomsten.

Meerdere leden wijzen erop dat door deze maatregel het niet uitgesloten is dat bepaalde onevenwichten en storingen ontstaan.

Op een vraag naar de evolutie en de pariteit van de munt zegt de minister van Financiën dat er geen sprake van kan zijn te raken aan de pariteit van de frank en dat alle maatregelen genomen zijn tegen de speculatie.

Leden stellen de vraag of de politiek van de regering niet tot deflatie zal leiden.

De minister van Financiën antwoordt hierop het volgende :

Het regeerakkoord bevat maatregelen ter ondersteuning van de vraag : de wet van 1 augustus 1985, die een belastingverlaging inhoudt van 70 miljard; een verwachte inflatiedaling; een interestdaling; aanmoediging van de investeringen; exportbevordering en maatregelen waardoor de werknemers in de winst van hun bedrijf zullen kunnen delen.

Bij het bekijken van de evolutie van het beschikbaar gezinsinkomen stelt men volgens de minister het volgende vast : het netto beschikbaar inkomen in procent van het BNP bereikte in 1981 81,1 pct., in 1984 79,1 pct. en zal in 1985 78,5 pct. van het BNP bereiken.

Kan men, zo vraagt de minister, nog over verarming spreken als men deze cijfers vergelijkt met die van 1973. In 1973 bereikte het netto beschikbaar gezinsinkomen slechts 74 pct. van het BNP. Er is dus enkel sprake van een vertraging van de verhoging.

Aan het verslag zullen dan ook bepaalde gegevens worden toegevoegd, onder meer de fiscale statistieken die opgenomen zijn in het

tijdschrift van het Nationaal Instituut voor de statistiek met betrekking tot het inkomen na belastingen.

Een lid drukt zijn verwondering uit over het feit dat het ontwerp, in het hoofdstuk III, artikelen bevat die eigenlijk vreemd zijn aan de financiewet.

In dit verband wordt verwezen naar de legistische traditie dienaangaande. Normaal worden in het ontwerp geen politieke opties opgenomen.

Bedoeld lid verklaart niet akkoord te gaan met de gevolgde methode omdat verlengingen tot het einde van het jaar 1986 worden opgenomen, daar waar voorlopige kredieten slechts voor drie maanden worden ingeschreven. Hetzelfde lid betreurt deze toestand.

De minister van Begroting antwoordt dat de financiewet eigenlijk een uitzonderingsprocedure moet blijven, dat het gebruik van de budgettaire ruiters *in se* eigenlijk niet behoort tot deze begrotingsprocedure, maar dat het hier gaat om een begrotingsruiter door analogie en het dus geen afwijking op zichzelf betreft. De minister van Begroting voegt er nog aan toe dat het inzake de uitgaven weliswaar over 3/12 gaat, maar dat het wat de inkomsten betreft, om het volledige jaar 1986 gaat.

Inzake de solidariteitsbijdrage stelt een lid dat deze eigenlijk gold tot 31 december 1985.

De minister van Begroting verklaart dat het regeerakkoord wel duidelijk in de verlenging van deze maatregel voorziet.

Op een vraag naar de evolutie van de openbare schuld die ten opzichte van vreemde landen 1 000 miljard bedraagt, stelt de minister van Financiën dat er geen sprake kan zijn van een devaluatie van de frank en dat juist de mislukking van de operatie die in de regeringsverklaring is vermeld, zware gevolgen zou hebben voor onze munt.

Een lid wenst inlichtingen inzake de evolutie van de kapitaalstroom naar het buitenland. Hij wenst te weten welke kapitalen in vreemde munten werden omgezet.

De minister van Financiën deelt de commissie mede dat er in augustus 1985 een kapitaalexport was van 43,5 miljard tegenover 78 miljard voor de maand augustus 1984.

Een lid vraagt de minister van Financiën waarom alleen de rente op schatkistcertificaten verhoogt terwijl de discontovoet ongewijzigd blijft en vervolgens, welke maatregelen er worden genomen inzake de rente-orlog tussen de verschillende beleggingsvormen.

De minister van Financiën antwoordt:

Ten eerste, de discontovoet speelt een afnemende rol daar het zakenleven meer een beroep doet op andere technieken. De interventies ter ondersteuning van de Belgische frank zijn de jongste dagen sterk gedaald.

Ten tweede, er is een overleg aan de gang tussen de verschillende groepen. Het koninklijk besluit van 29 december 1983 geeft de minister van Financiën alleen de bevoegdheid om de basisrentevoet van de spaarboekjes vast te stellen ingeval er een meerderheid is van de banken die ook een meerderheid van de spaargelden vertegenwoordigen.

De Bankcommissie heeft een aanbeveling gestuurd tot beperking van de getrouwheidspremies tot 2 pct. Er was op een gegeven ogenblik een consensus om de basisrentevoet met 0,25 pct. te verlagen. Een consensus over de getrouwheidspremies moet worden bereikt tussen de banken en de spaarkassen. De minister van Financiën kan alleen akte nemen van dit akkoord.

Als antwoord op een vraag deelt de minister van Financiën de commissie mee dat de gerebudgetteerde schuld voor 1986 149,6 miljard en de gedebudgetteerde schuld 120 miljard bedraagt.

Ik vat vervolgens de artikelsgewijze bespreking aan.

Bij artikel 1 wordt gevraagd naar de budgettaire weerslag van de maatregel inzake het openbaar ambt en naar het fiscale jaar waarin dit voor de betrokkenen zal worden aangerekend. De minister antwoordt dat, zowel wat het budget als de fiscaliteit betreft, het gaat over het jaar 1986. Op een vraag naar de hoegrootheid van dit bedrag verklaart de minister dat het hier gaat over een bedrag van 26 miljard.

Inzake de pensioenen verklaart de minister van Begroting dat voor de pensioenen de opening van vier twaalfde in plaats van drie twaalfde noodzakelijk is om de betaling op de tiende of vijftiende van de maand te verzekeren. De tijdsspanne tussen de «ordonnancerings» en de uitbetaling bedraagt een drietal weken.

Op de vraag met welk aantal werklozen voor 1986 rekening werd gehouden, meldt de minister dat het gaat om 500 000 werklozen, of 12 000 meer dan in 1985, en 70 000 gedeeltelijke werklozen, of 10 000 minder dan in 1985.

Inzake de diverse programma's voor de opslorping van de werkloosheid werd aan de commissie medegedeeld dat het gaat over 73 100 personen, zijnde 1 360 meer dan in 1985.

Artikel 1 wordt aangenomen met 12 tegen 6 stemmen, zoals ook de artikelen 2 en 3.

Bij de artikelen 4 tot en met 12 wordt een amendement ingediend om de woorden «voor 1986» te doen vervallen. De indieners stellen dat deze artikelen verwijzen naar begrotingsartikelen van verschillende begrotingen die bij de Senaat onbekend zijn aangezien zij niet werden gedrukt. Het heeft bijgevolg niet de minste zin naar die artikelen te verwijzen, aldus de indieners. De indieners, ook al gaat het over de vorm, stellen vragen over de juridische waarde van dergelijke tekst.

Na bespreking blijkt dat het voor de toekomst wellicht beter is te bepalen dat deze bedragen zullen worden opgenomen in de wetsontwerpen, daar deze op het ogenblik van de behandeling nog niet bestaan.

De ingediende amendementen worden verworpen met 12 tegen 8 stemmen.

De artikelen 4 tot en met 12 worden aangenomen met 12 tegen 8 stemmen.

Nadat dezelfde amendementen bij de artikelen 15 en 18 werden verworpen met 12 tegen 8 stemmen, worden de artikelen 13 tot en met 23 aangenomen met 12 stemmen tegen 8.

Bij artikel 24 wordt de vraag gesteld: Wat wordt bedoeld met «tijdelijk» of «voorlopig karakter»?

De minister antwoordt dat deze tekst noodzakelijk is omdat bepaalde tarieven inderdaad dit karakter hebben.

Vervolgens worden de artikelen 24 tot en met 27 met 12 tegen 8 stemmen aangenomen.

Ook bij artikel 28 wordt een amendement ingediend, eveneens met de bedoeling de woorden «voor 1986» te doen vervallen.

De minister van Financiën verklaart dat het hier gaat om de verval-dagkalenders der schuldeisers.

Nadat een lid gewezen heeft op het feit dat verwezen wordt naar een ontwerp van begroting dat thans nog niet bestaat, verzekert de minister van Financiën dat in de toekomst rekening zal worden gehouden met de juridische toestand en dat er een regeling zal komen. Vervolgens worden de artikelen 28 tot en met 33 aangenomen met 12 tegen 8 stemmen.

Daarna wordt hoofdstuk III behandeld.

Bij artikel 34 worden amendementen ingediend om dit artikel te doen vervallen.

Een lid is de mening toegedaan dat het syndicaal statuut met betrekking tot het overleg dient te worden geëerbiedigd en dat het verlengen van de solidariteitsbijdrage in strijd is met voornoemd statuut.

In dit verband wil ik aan de heer Wyninckx zeggen dat de heer De Kerpel inderdaad een goede uiteenzetting heeft gehouden, maar niet wat deze materie betreft. Een ander lid van onze fractie heeft dit probleem aangesneden.

De minister van Begroting antwoordt dat, overeenkomstig het verslag aan de Koning en de wet van 19 december 1974, de tijdelijke afhouding op wedden, bezoldigingen en toelagen niet onderworpen is aan voormelde wet.

Op een vraag van een lid deelt de minister van Financiën mede dat de solidariteitsbijdrage bruto 7,5 miljard beloopt en netto 5,2 miljard.

Vervolgens wordt artikel 34 aangenomen met 12 bij 8 stemmen.

Ook bij artikel 35 worden amendementen ingediend tot schrapping.

Op een vraag van een lid verklaart de minister van Begroting dat alle maatregelen genomen worden om de wettelijke pensioenen veilig te stellen en dat het systeem van het wettelijk pensioen hoegenaamd niet wordt bedreigd.

Het artikel alsmede artikel 36 worden aangenomen met 12 tegen 8 stemmen.

Bij artikel 37 wordt een amendement ingediend dat als volgt is geformuleerd: in dit artikel de woorden «30 april 1986» te vervangen door de woorden «31 december 1986».

Na een verwijzing van de minister van Financiën naar de geplande bespreking van de regering met de betrokken sector wordt het amendement verworpen met 12 tegen 8 stemmen.

Vervolgens worden de artikelen 37 en 38 aangenomen met 12 tegen 8 stemmen.

Het ontwerp wordt tenslotte goedgekeurd met 12 tegen 8 stemmen.

Ik nodig de Senaat uit, in navolging van de commissie, dit ontwerp goed te keuren. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. de Wasseige.

M. de Wasseige. — Monsieur le Président, nous venons d'entendre le rapport oral sur les travaux qui se sont déroulés à la commission des Finances pendant toute la journée d'hier. Si le rapporteur a bien énuméré toutes les questions qui ont été traitées, il a cependant fait la part belle aux réponses du ministre, sans toujours reprendre, étant donné la brièveté du rapport, les arguments que nous avons développés et que j'espère retrouver plus en détail dans le rapport écrit qui est annoncé.

Pour cette législature, c'est aujourd'hui notre premier rendez-vous à propos des crédits provisoires, mais ce n'est certainement pas le dernier. Ce sujet revient régulièrement chaque trimestre. Nous avons connu cela pendant toute la législature précédente, malgré la présence d'un gouvernement qui prétendait gouverner et qui disposait de la continuité.

Cette fois, vous vous trouvez dans une « super-continuité » et nous commençons, comme de coutume, avec des crédits provisoires qui sont simplement le résultat de l'impossibilité et du refus du gouvernement précédent d'établir un quelconque budget de 1986. En juillet 1985, votre gouvernement s'est « liquéfié » sur la préparation du budget 1986. Nous allons donc vivre encore une fois, et pendant de très nombreux mois, sous le régime des crédits provisoires, puisque nous ne sommes même pas en possession d'un vague exposé général, ni même du projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens, ni tout simplement de celui de la Dette publique.

Plus inquiétante encore est l'ampleur monumentale du solde net à financer, et l'accroissement de la Dette publique qui en est le corollaire.

Faut-il rappeler les chiffres ? 1982 a connu un solde net à financer de 508 milliards 600 millions, soit 86 milliards de plus que prévu; en 1983, 525 milliards, soit 82 milliards de plus que prévu; en 1984, 516 milliards, soit 9 milliards de plus.

On pourrait crier victoire, dire que les dépenses publiques ont été maîtrisées, mais il ne faut pas oublier que l'année 1984 se caractérise par une vaste opération de tricherie, à savoir le paiement des agents des services publics à terme échu plutôt que par anticipation. Vous avez donc gagné un mois et vous avez ainsi économisé 27 milliards de francs. Sans ce tour de passe-passe, le solde net à financer se serait accru dans les mêmes proportions qu'auparavant.

Il faut aussi remarquer que le ministre des Finances précédent, M. De Clercq, passé, au premier janvier, à la Commission des Communautés européennes, a légué, pour l'année 1985, un « fameux paquet » de retard. Au vu de tout ce qu'il a fallu payer en janvier et en février 1985, on comprend que l'année budgétaire 1984 n'ait pas connu beaucoup d'augmentation !

Ce budget de 1985 doit se terminer, vous l'avez dit, par un solde net à financer d'environ 540 milliards, soit une augmentation, par rapport au chiffre prévu, de 45 milliards. Encore ignorons-nous ce que vous avez reporté sur le budget de 1986 ! Cette situation est d'autant plus grave si l'on considère ce qui, à mes yeux, doit réellement être pris en compte, l'accroissement de la dette publique, secteur budget proprement dit et secteurs débudgétisés, dont les chiffres s'avèrent plus alarmants encore : 645 milliards en 1982, 631 milliards en 1983, 549 milliards en 1984 et, pour 1985 — en tenant compte des tours de passe-passe du mois de décembre qui permettent de réduire les chiffres — 682 milliards jusqu'à fin novembre. C'est là une situation record en Europe, à laquelle les quatre années du gouvernement précédent n'ont pas apporté la moindre esquisse de solution !

Vous nous dites aujourd'hui — et la majorité est intervenue abondamment dans ce sens lors de la discussion de la déclaration gouvernementale — que le solde net à financer, qui se situe grosso modo aux environs de 11,5 p.c. du produit national brut, va être ramené à 7 p.c. en 1989 et que nous allons faire un pas substantiel en 1986 — c'est-à-dire déjà dans quelques jours —, puisque nous allons réduire ce solde à 9,5 p.c.

Cela signifie, en clair, que le solde net à financer en 1986 ne devrait pas dépasser quelque 375 milliards. Nous en sommes, je vous le rappelle, pour 1985, à 540 milliards, ou un écart de 165 milliards, soit 165 milliards d'économies à réaliser !

Dans le même temps, vous nous dites qu'il n'est pas question d'augmenter la pression fiscale — j'y reviendrai —, que vous poursuiviez la même politique d'austérité et que, donc, on ne peut compter sur des rentrées supplémentaires.

Or, vous voulez diminuer le solde net à financer. Je ne vois qu'un moyen d'y parvenir : réaliser des économies. Et pour faire des économies nettes de 165 milliards, si vous voulez atteindre votre objectif, il faut que les économies brutes soient de l'ordre de 300 milliards. En effet, quand on réalise des économies sur les salaires, sur les traitements ou dans d'autres domaines, il s'agit d'économies brutes puisque des impôts et des TVA ne sont plus payés, puisque la consommation diminue, puisque certaines cotisations de sécurité sociale ne rentrent pas.

Tous les calculs indiquent que l'effet net se situe, vous l'avez d'ailleurs reconnu hier en commission, monsieur le ministre, aux environs de 55 p.c. de l'effet brut. De sorte que pour obtenir 165 milliards d'économie, il faut viser un objectif de 300 milliards sur un budget qui se situe, au niveau des dépenses courantes, je le reconnais, à 1 700 milliards.

La chose est impossible, reconnaissez-le, d'autant plus que les mesures d'austérité que vous avez engagées sous le précédent gouvernement et que vous poursuivez aujourd'hui ont un effet déflationniste et vous ne pouvez essayer de camoufler cette réalité derrière des chiffres. Par exemple, les 81 p.c. des revenus des ménages sont pour l'Institut national de statistique, si l'on se réfère aux chiffres qu'il a communiqués au mois de novembre dernier, de 60 p.c. pour les revenus des salariés et de 12 p.c. pour les revenus des indépendants. Bien entendu, on peut atteindre un taux de 100 p.c. si l'on tient compte des revenus de la fortune et du patrimoine, des revenus des entreprises non distribués et qui se limitent à quelques pour cent.

Votre politique, c'est la déflation. Vous avez beau essayer de la camoufler à l'aide de chiffres, vous n'éviterez pas les indices les plus clairs.

Le taux de croissance du PNB dans notre pays est de l'ordre de 0 à 1 p.c., alors que dans les pays voisins — en Allemagne, aux Pays-Bas et dans d'autres pays européens, par exemple — il atteint 2,5 p.c. Ce n'est pas le fait du hasard.

En ce qui concerne la consommation privée, nous reculons, selon le Conseil central de l'économie, de 1 p.c. d'année en année. Quant aux revenus du travail, ils subissent en quatre ans une diminution de 15 p.c., en termes réels, abstraction faite de l'inflation.

Si nous n'assistons pas à une politique de déflation, alors il faut s'entendre sur les mots.

Il est exact que les revenus de la propriété et du patrimoine ont, durant la même période, augmenté d'environ 15 p.c. mais ce glissement de revenus produit des effets très différents sur l'ensemble de l'activité économique, sur la consommation dans la plupart des cas selon qu'il s'agit des revenus du travail ou de l'épargne qui se place à l'étranger, en or notamment, ou fait l'objet d'autres spéculations. Ces opérations n'ont pas pour effet de relancer ou de soutenir l'activité économique.

Toutefois, le débat ne consiste pas à discuter sur le point de savoir si l'on pratique ou non une politique déflationniste. C'est le résultat de votre politique qui nous préoccupe car elle est destructrice de la structure économique — voyez les nombreuses faillites — et industrielle, destructrice de l'esprit d'entreprise; elle empêche la reconversion, décourage la main-d'œuvre et l'aptitude au travail. Ce n'est pas moi qui le dis; cela figure au dernier rapport de Fabrimetal établi par M. De Staercke. Mes propos ne sont donc pas tendancieux. Je reprends les propos de personnes qui connaissent bien la situation de nos structures industrielles.

Venons-en à l'aptitude au travail et considérons tous ces chômeurs qui, ayant un diplôme, ne peuvent exercer leur métier. On songe plus particulièrement aux jeunes parmi lesquels on trouve un chômeur sur quatre. Pensez-vous qu'après quelques années de chômage, ils pourront être encore suffisamment dynamiques et compétents dans leur domaine ? Pourtant, nous aurons besoin d'eux si nous voulons relancer l'activité économique, ce qui ne se fera pas si vous menez la politique que vous envisagez.

Si votre détermination de réduire le solde net à financer est réelle, vous devez bien convenir que ce n'est pas seulement par la rigueur budgétaire qu'on y arrivera, mais qu'il faudra envisager d'autres mesures. Lesquelles ? Il n'existe pas une seule recette, mais bien un ensemble cohérent de mesures. Tout d'abord, il faut assurer un taux

de croissance suffisant, d'environ 2 p.c. Il ressort du plan qu'il n'existe aucun espoir de réduire le solde net à financer tant que le taux de croissance de 2 p.c. n'aura pas été atteint.

Cette politique de relance sélective doit être doublée par ce que les économistes appellent une « politique de l'offre » qui consiste à stimuler les entreprises qui peuvent répondre aux besoins du marché intérieur, qu'il s'agisse de biens de consommation, de biens durables ou d'investissements.

Mais cela ne suffira pas. Il faut donc envisager une seconde série de mesures qui concernent — les mots sont délicats, j'en conviens — une certaine forme de moratoire des intérêts de la dette. Tant qu'on n'aura pas entamé une opération « choc », il sera impossible de réduire le solde net à financer, ni même d'en amorcer la réduction. En accord avec les intermédiaires financiers publics et privés, des mesures efficaces devront être prises. Sans cela, comme vous l'avez évoqué vous-même en commission, monsieur le ministre, nous allons nous retrouver dans une situation de « scénario mexicain », pour reprendre votre expression. Ce n'est ni l'intérêt de la majorité, ni le nôtre, ni celui des citoyens de ce pays. Pourtant, nous sommes engagés dans ce scénario depuis quatre ans, sans réaction de la part du gouvernement. Telle est la vérité qui apparaît lorsque l'on considère les chiffres.

Dans le cadre d'un troisième type de mesures complémentaires, il faut que vous ayez enfin le courage d'adopter une politique efficace contre la fraude fiscale et l'évasion de capitaux. Certes, notre pays est très perméable et très petit et par conséquent, il nous est difficile de fermer nos frontières. Mais de là au laxisme actuel et à la volonté de faire de la Belgique une espèce de paradis fiscal, il y a de la marge ! Si ce pays est un paradis fiscal pour le patrimoine, les capitaux et la fortune, c'est un enfer fiscal pour les travailleurs. Telle est la réalité d'aujourd'hui.

C'est celle que vous nous préparez encore avec, en fin de compte, je le répète, une situation de scénario mexicain ! Ce n'est assurément pas l'absence de dépôt du budget — vous avez failli à votre tâche d'élaborer en juillet 1985 le budget 1986 — qui améliorera en quoi que ce soit la situation. Vous avez déjà débridé tous les secteurs des dépenses par le projet de loi sur les crédits provisoires. Autrement dit, dans tous les domaines, les administrations, les fonctionnaires comme les ministres, dépenseront tous azimuts. Et vous vous retrouverez dans l'impossibilité matérielle non pas de faire des économies, car cela serait impossible, mais dans l'impossibilité même de maîtriser le budget. Nous nous retrouverons donc en 1986 non pas avec un solde net à financer du même ordre que celui de l'année 1985, mais plus grave encore, faute de budget, faute de sérieux dans la gestion de l'Etat, vous aurez débridé tous les secteurs de dépenses. Or, quelle est finalement la première mission d'un gouvernement sinon de gérer avec sérieux les finances publiques ? Dans ce cas-ci, c'est l'irresponsabilité qui prévaut.

A moins que les pouvoirs spéciaux, qui se profilent, n'aboutissent à un marchandage incroyable avec les pouvoirs financiers privés dont ont sait qu'ils regorgent en ce moment de liquidités, un marchandage énorme qui consisterait à leur céder le secteur financier public, à leur « revendre » la suppression du précompte mobilier sans discussion, par voie de pouvoirs spéciaux.

C'est là notre inquiétude et elle n'est pas seulement nôtre. Dans votre majorité aussi, on ferait bien de réfléchir à cet aspect des choses.

Je ne parlerai pas du franc belge, parce que lorsqu'on en parle, on est taxé...

M. Paque. — D'incivisme !

M. de Wasseige. — Je vous remercie, monsieur Paque, de m'avoir soufflé le terme exact.

Nous savons pourtant dans quel état se trouve notre franc. Ce ne sont hélas pas les arguments ou les éléments favorables que vous avez cités et qui sont réels — telle la balance des paiements — qui rendront plus de confiance dans le franc belge lorsqu'on sait les prélèvements énormes que vous opérez au travers du déficit du budget.

J'en viens très rapidement au chapitre II qui concerne les mesures fiscales.

Le présent projet de loi, bien que traditionnel, est surtout bâclé. Sans doute a-t-on recopié une loi antérieure, sans se rendre compte que la situation dans laquelle nous nous trouvons est tout à fait différente.

Il est extrêmement curieux de constater, par exemple, que plusieurs articles — le rapporteur y a fait allusion tout à l'heure — font expressément référence à un projet de loi qui n'est même pas déposé.

A l'article 4, on peut lire en effet : « Des autorisations nouvelles d'engagement (...) du tableau annexé aux projets de loi contenant les budgets des Affaires économiques, des Affaires étrangères et du Commerce extérieur (...) de 1986. » Une allusion semblable se retrouve aux articles 5 à 12 et dans des articles plus éloignés. Ainsi l'article 28 dispose : « Les crédits postulés aux articles 21.01 et 91.01 du projet de budget de l'année 1986 de la Dette publique... », etc.

On veut donc autoriser par une loi une chose qui figure dans un projet qui n'existe pas ! J'estime que c'est là une manière très curieuse de légiférer. En un mot, je le répète, ce projet de loi a été « bâclé ».

Ce n'est toutefois pas le plus important à souligner, mais bien la question de la pression fiscale.

L'accord de gouvernement dispose textuellement : « Ni la pression fiscale ni la pression parafiscale ne seront augmentées sous cette législature. »

Ceci réjouit beaucoup de monde et moi en particulier. Mais quelle interprétation donnez-vous à cette assertion ?

La cotisation de solidarité, par exemple, existe en 1985 en vertu de la loi de redressement votée au début de l'année. Mais elle n'existe pas pour 1986. Pour le ministre des Finances, l'appliquer en 1986 n'est pas augmenter la pression fiscale. Il a déclaré très clairement, et je le répète ici pour que chacun le sache, que « la pression fiscale n'est pas augmentée ; elle reste ce qu'elle est ! » C'est là une façon très curieuse de comprendre les choses.

En commission, nous lui avons dès lors posé la question : « La « loi Grootjans », qui adapte les barèmes fiscaux et indexe plus ou moins les plafonds, va-t-elle diminuer la fiscalité en 1986 et en 1987 ? » S'il en est ainsi dans votre interprétation du texte, à savoir que « ni la pression fiscale ni la pression parafiscale ne seront augmentées », le gouvernement aura une marge de taxation, d'impôts supplémentaires pour maintenir la fiscalité à son niveau actuel.

Nous pouvons évoquer d'autres exemples et dire qu'une diminution du prix du pétrole réduira par la même occasion les accises qui sont calculées en pourcentage ; la TVA, également calculée en pourcentage, diminuera, elle aussi. Pour conserver la même pression fiscale, il suffira donc d'augmenter soit le taux d'accise, soit le taux de TVA sur ce produit ou sur d'autres.

L'accord de gouvernement sera néanmoins respecté puisque « ni la pression fiscale ni la pression parafiscale ne seront augmentées ».

Voilà une très curieuse conception des choses et je doute que la majorité des citoyens la partagent. Il est grand temps qu'on leur ouvre les yeux sur ce « jésuitisme » fiscal et sur cette malhonnêteté électorale.

J'aborde le chapitre III qui traite de la cotisation de solidarité dans les services publics. Je rappelle que cette cotisation avait été décidée en 1981 pour un an, en même temps qu'étaient votées une série de lois « de redressement » qui concernaient des secteurs sociaux particuliers comme, par exemple, celui des indépendants. Au cours des années suivantes, votre gouvernement a chaque fois prolongé cette mesure que nous retrouvons aujourd'hui dans le projet de loi qui nous est soumis, alors que la loi de 1985 spécifiait que cette cotisation était prélevée pour la dernière fois.

En 1981, cette cotisation avait été instaurée en contrepartie de la sécurité d'emploi dans l'ensemble du secteur public ; je songe en particulier au chômage partiel qui n'existait pas dans le secteur public. Mais qu'en est-il aujourd'hui de la sécurité d'emploi dans le secteur public ? Que constate-t-on à la SNCB ou à la SNCV ? Les plans de restructuration des villes ou des communes ne démontrent-ils pas un absence de sécurité d'emploi ? En fait, si la sécurité d'emploi dans le secteur public est effective pour les personnes « nommées », elle devient illusoire pour tous les stagiaires, les temporaires pourtant nombreux, notamment dans le secteur de l'enseignement.

Un second élément important du chapitre III est ce *hold-up* — il n'y a pas d'autre mot — de sept milliards sur les réserves de la Caisse de pensions de retraite des travailleurs salariés. Jusqu'à présent, aucun *hold-up* n'avait atteint ce montant et vous vous servez du vote de cette loi par la majorité pour pouvoir le perpétrer en toute impunité ! Les réserves de la Caisse de pensions ont été constituées par les cotisations personnelles versées par les travailleurs. Bien que nous soyons dans un système hybride, se situant entre les systèmes de capitalisation et de répartition, si les travailleurs versent des cotisations pour leur pension, c'est bien parce qu'ils estiment que ces cotisations doivent leur revenir.

Ce n'est pas la première fois que vous agissez de la sorte; ce fut déjà le cas en 1984 et en 1985. Voilà que vous prélevez à nouveau dans ces réserves sept milliards afin de permettre à l'Etat d'assumer une obligation qui légalement lui incombe : le paiement de sa part dans les prévisions de retraite !

C'est, vous en conviendrez, une manière plutôt curieuse d'alléger votre budget. Vous reportez ainsi sur les budgets futurs une charge accrue, une dépense budgétaire supplémentaire pour le paiement des pensions correspondant aux sept milliards plus les intérêts. Pareille opération ne peut, à mon sens, être qualifiée que de *hold-up*.

Tel est le contenu de la loi que vous nous proposez. Vous comprendrez, je pense, que nous émettrons, à son sujet, un vote négatif.

Il serait néanmoins intéressant de connaître votre point de vue sur les différentes remarques formulées. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

M. le Président. — Nous poursuivrons cette discussion cet après-midi à 14 heures

Wij zetten deze bespreking vanmiddag te 14 uur voort.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 12 h 20 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten te 12 u. 20 m.*)